

NOU 2011:18 – Struktur for likestilling – Akademikernes høringsvar

Akademikerne viser til høringsbrev utsendt den 9. desember 2011 der Akademikerne inviteres til å avgi høringsvar til NOU 2011:18. Vi viser også til telefonsamtale med saksbehandler der Akademikerne fikk utsatt frist til å avgi høringsvar.

Høringen har vært til behandling hos Akademikernes medlemsforeninger.

Akademikerne mener utvalget har gjort et viktig arbeid med kartleggingen av de organisatoriske rammene for likestillingsarbeidet.

Sammensatt diskriminering

Akademikerne støtter forslaget om et forbud mot sammensatt diskriminering. Diskriminering på de enkelte grunnlag er allerede forbudt i dag, men Akademikerne mener det kan bli lettere å håndheve dette forbudet dersom man også eksplisitt forbyr sammensatt diskriminering. Dette kan også bidra til å sette fokus på enkelte grupper hvor ulike diskrimineringsgrunnlag samvirker og forsterker hverandre.

Forbudet mot sammensatt diskriminering må ikke tolkes slik at terskelen for å påvise diskriminering senkes. Dersom det kan fastslås at diskriminering har foregått men det er vanskelig å fastslå diskrimineringsgrunnlaget, vil forbudet mot sammensatt diskriminering komme til nytte. Akademikerne ønsker å påpeke at en lovfesting av forbud mot sammensatt diskriminering *ikke* røkkes ved kravet om å måtte vise sannsynlighetsovervekt for at diskriminering har foregått.

Nytt likestillingsdirektorat

Utvalget foreslår at det opprettes et eget likestillingsdirektorat, med fem regionskontorer. Akademikerne ser behovet for et sentralt forvaltningsorgan som har det overordnede ansvaret for å iverksette politikk, utøve myndighet være fagmiljø og være kompetanseorgan. Dersom et slikt direktorat opprettes mener Akademikerne det er viktig at direktoratet både i navn og i praksis favner om alle diskrimineringsgrunnlag. Ordet likestilling er etter vårt skjønn i stor grad knyttet opp til kjønnsmessig likestilling.

Dette er et kostbart tiltak, med estimerte kostnader på ca. 130 millioner kroner. Akademikerne frykter dermed at opprettelsen av dette direktoratet vil ta ressurser fra allerede etablerte organisasjoner og institusjoner innenfor dette området. Det er vanskelig å støtte en så stor investering uten at det samtidig er synliggjort hvor man tenker å hente midlene fra.

Opprettelsen av et kontaktforum mellom regjeringen og arbeidslivets parter

Akademikerne stiller seg positive et slikt forum.

Forslag om at Likestillings- og diskrimineringsnemnda gis myndighet til å fastsette oppreisning.

Akademikerne støtter ikke dette forslaget. Akademikerne er skeptiske til at andre enn domstolene og politimyndighetene skal kunne ilegge sanksjoner, spesielt når reglene er uklare og åpner for skjønnsmessige vurderinger.

Konkretisering av aktivitetsplikten

Akademikerne støtter forslaget. Kravet til konkretisering følger allerede av diskrimineringsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, og det er ingen grunn til at det ikke skal lovfestes tilsvarende konkretisering i likestillingsloven. Akademikerne ønsker å påpeke at kravene til tiltak og rapportering bør ikke gjøres mer omfattende enn i dag.

Forslag knyttet til Likestillings- og diskrimineringsombudet

Utvalget foreslår at ombudet blir pålagt som en del av sitt mandat, å kartlegge og analysere egne klage- og veiledningssaker. Utvalget foreslår også at ombudet får en plikt til å innhente opplysninger fra partene om hvorvidt og hvordan saken er løst. Utvalget foreslår at det blir presisert i diskrimineringsombudsloven at partene plikter å gi slike opplysninger.

Utvalget foreslår at ombudet intensiverer kontrollen med arbeidsgiveres redegjørelsesplikt.

Utvalget foreslår at forskriften om ombudets mandag forenkles slik at kjerneoppgavene i pådriverarbeidet kommer klart frem.

Akademikerne støtter forslagene forutsatt at Likestillings- og diskrimineringsombudet får de økte ressurser som forslagene eventuelt vil medføre. Akademikerne støtter også forslag om forenkling av mandatet fordi dette vil medføre høyere prioritering av pådriverarbeidet.

Utvalget foreslår at det forskriftsfestes at ombudet skal rapportere til departementet om motstrid mellom norsk rett og forvaltningspraksis og FNs kvinnediskrimineringskonvensjon og FNs rasediskrimineringskonvensjon. Plikten til å rapportere skal også omfatte tilfeller der staten på annen måte ikke har fulgt opp sine forpliktelser etter disse konvensjonene.

Utvalget foreslår at ombudet gis økte ressurser for å styrke sin funksjon når det gjelder konvensjonstilsynet.

Akademikerne støtter begge forslag.

Med vennlig hilsen
Akademikerne

Ivar Munch Clausen
Rådgiver